

3"02

"ח'ס'

אכיליה"

ב. איסור טומאת כהן למתים הועיל לשמור את תורת המוסר שלא תבא עד הקיצוניות של שינאת החיים. כי הכהנים בהיותם מחזקי התורה ומטיפי המוסר, כפי הרגיל בהשקפה פשוטה שהעמידה אצל האדם בעת המיתה פועל לרכך את הלב, וטוב ללכת אל בית אבל, גם מפני יסוד החזרת החשוכה להולך למות – ודאי לולא אזהרת התורה על כל נפשות מת לא יבא, הי' נעשה על פי רגש פנימי מנהג חיובי שיהי' הכהן צריך לעמוד בשעת יציאת נשמה, וזה הי' מטביע בלב הבעל רגש חותם של השפלת ערך החיים ושנאה לחיים. אמנם תורת ד' תמימה היא תורת חיים, וצריך המוסר היוצא על פיה ללכת מחובר עם החיים, על כן הרחיקה את הכהן מאלה המעמדות, כדי לשמור את רוח המוסר הכללי שהוא מושפע הרבה מהכהונה, שמורים חוקי ד' המעשיות והעיוניות, מהשפעה קיצונית המטה לפעמים להשתוממות, כאמור, אל תצדק הרבה ואל תתחכם יותר, למה תשומם.

קצ'מ' 18

אורות - אורות התורה

לקדמניות ולשלמות הננו מחגעגעים, והגעגועים הם געגועים אלהיים. חפץ טמיר מלא חיים עזוים מקוריים ממקור חיי עולמים: ממלכה ומקדש. כהונה ונבואה, המטביעים את חותמם על כל קניני חיים הכוללים, שאין אנו פחותים ביחושם מכל העמים. מדה גדולה של גבורה חמרית, של מוסר אנושי, של כבוד לאומי, של עושר עממי ושל הרחבת החיים, דורשת היא לנו תכונת חיים כאלה, שמרגליות רוחניות מצוינות ומופלאות מכל האדם אשר על פני האדמה, המצויות בנשמתנו הלאומית. יכולות להיות משובצות בקרבה, לשכלל את יפיה ולהוסיף לה אומץ וגבורה בפנימיותה, והוד ותפארת בחיצוניותה. האידיאלוגיה שלנו של שלמות חיינה אשר היא כה רחוקה ומופלאה, היא ג"כ קרובה ומוחשה במלוא נשמתנו. כל זמן שאין אנו עסוקים להשכיחה וכל זמן שאנו שומעים בקולנו הפנימי, המושך אותנו לתן מקום לזכרונות המחיים אותה גם בימי שפלותה, בהיות כאוב מארץ קולה.

זכר לנו ד' אלהינו, אהבת הקדמונים
 אבותינו חתן ח"ה כא

ישועה לכל". הוא, ורק הוא, מקור כל העצומה ועוז, גבורה ונחישות, יוזמה וזריץ, לבניין ממש של חיים.

עוד כותב הרב ב'אורות':

"רק ישראל יכולים הם לקבל אמונת אלהי אמת ד' אחד במלואה וטובה, ואישיותם העצמית עוד תוסיף אומץ עם זה ותרבותם תשתגשג ותתגדל בפריחה מצוינת". אמונה זו, הטהורה ונקיה מכל סיגים אנושיים מצומצמים, היא המוציאה לפועל את שיא ההתעלות של החיים, את פריחת כל הכוחות במובנם האידיאלי, בדביקותם במקורם. "בד' יצדקו ויתהללו כל זרע ישראל", וכהסבר רבינו יונה שכשישראל מזכירים ודבקים בשם ד' נעשים הם צדיקים יותר. לא בורחים הם אז מן החיים הממשיים, אלא מחגברים בצדק ובטוב, מאירים את כל החיים, עד שראויים הם לשבח ולתהילה.

"אבל הגויים לא באו עדיין לידי מדה זו, ומה שהוכנסה מאורם של ישראל אמונה אלהית בסכיבותם, שלא בדרך התפתחות הראויה להם לפי טבעם, נלחם הוא באישיותם ומלקה את תרבותם, שהיא זרה, חיצונית, נכרית ומגושמת, כעצם תכונתה". מפני חסרון הכנה נפשית לחיים שעל-פי המוסר האלוקי צוררת היא אמונת האחדות האלוקית את טבעם הנפשי ומעכבת את התפתחות הכוחות, עד שנולדת בהם ההמצאה להפריד את האמונה מהחיים – הפרדת הדת מהמדינה. אין שני אלה יכולים לשמש בהם יחדיו משום שסתירה מהותית יש ביניהם – החיים חפצים לפרוח בחירות גמורה, והאמונה המסולפת מעכבת וחונקת כל התפתחות.